

Loparska beseda

Broj 7 - prosinac 2009.

**Izbori za novi saziv Općinskog
vijeća dali identične rezultate**

**TZO LOPAR-još jedna
uspješna turistička sezona**

**OPĆINA LOPAR -"STARO-NOVO"
vodstvo za još uspješnije projekte**

**DVD LOPAR-od sada jednako
efikasni na moru i kopnu**

**DJEČJI VRTIĆ PAHULJICA LOPAR
- Odgojiti sretno dijete naš je cilj**

**KUD SAN MARINO LOPAR
- tradicija ne poznaje granice**

**LOPARSKO GROBLJE / MATICA HRVATSKA - OGRANAK RAB - Loparski krumpir /
INTERVJU - MARIJAN PEĆARINA - "Kad čovjek hoće i želi, može uspjeti svugdje" /
FOTOREPORTAŽA / UVDR LOPAR / DRUŠTVO ŠPORTSKE REKREACIJE LOPAR /
FITNES AERO - HIT SEZONE - Odbojka na pijesku / RIMSKA KERAMIČARSKA PEĆ
PODŠILO / ZANIMLJIVOSTI IZ LOPARSKE POVIJESTI / RODENI, KRŠTENI, UMRLI**

Loparska Beseda 7 - sadržaj

- 3 OPĆINA LOPAR - "Staro-novo" vodstvo za još uspješnije projekte
- 4 OPĆINSKO VIJEĆE - Izbori za novi saziv općinskog vijeća dali identične rezultate
- 5 TZO LOPAR - još jedna uspješna turistička sezona
- 6 LOPARSKO GROBLJE
- 7 MATICA HRVATSKA - OGRANAK RAB - Loparski krumpir
- 9 INTERVJU - MARIJAN PEĆARINA - "Kad čovjek hoće i želi, može uspjeti svugdje"
- 11 KUD SAN MARINO LOPAR- Tradicija ne poznaje granice
- 12 FOTOREPORTAŽA
- 14 UDRUGA VETERANA DOMOVINSKOG RATA - LOPAR
- 14 DVD LOPAR - Od sada jednako efikasni na moru i kopnu
- 16 DRUŠTVO ŠPORTSKE REKREACIJE LOPAR
- 16 FITNES AERO - Hit sezone - odbojka na pijesku
- 17 DJEČJI VRTIĆ PAHULJICA - Odgojiti sretno dijete naš je cilj
- 18 RIMSKA KERAMIČARSKA PEĆ PODŠILO
- 19 ZANIMLJIVOSTI IZ LOPARSKE POVIJESTI
- 19 ROĐENI, KRŠTENI, VJENČANI I UMRLI U LOPARU U 2009.:

OPĆINA LOPAR

"Staro-novo" vodstvo za još uspješnije projekte

Poštovane Loparke i Loparani, ponajprije bih Vam zahvalio na podršci koju ste na proteklim lokalnim izborima iskazali zamjeniku načelnika i meni osobno, kao i listi stranaka HDZ, HSP, HSS i HSLS.

Ovu godinu svakako, osim izbora, obilježila je i značajna gospodarska kriza koja je zahvatila i Hrvatsku, a osjetila se i u funkcioniranju i radu naše Općine. Vrlo pesimistične prognoze i najave o turističkoj sezoni nisu se ostvarile, već je Ovu godinu svakako, osim izbora, obilježila je i značajna gospodarska kriza koja je zahvatila i Hrvatsku, a osjetila se i u funkcioniranju i radu naše Općine. Vrlo pesimistične prognoze i najave o turističkoj sezoni nisu se ostvarile, već je ova turistička sezona prema fizičkim pokazateljima najbolja poslijeratna godina. Usprkos poteškoćama koje su obilježile ovu godinu smatram da je sezona kvalitetno pripremljena, a i sam tijek turističke sezone odrađen je bez i najmanjeg poremećaja – "incidenta". Svjesni smo činjenice da u našem mjestu u ljetnim mjesecima boravi i do

15000 posjetitelja koji značajno opterećuju infrastrukturu mjesta. Osim poteškoća vodoopskrbe u visokim zonama Andreškića, Matahlića i Surića koji je dugogodišnji problem, možemo konstatirati da je infrastruktura "izdržala" još jednu sezonu. Upravo dok dovršavamo ovaj članak možemo potvrditi da je ishodovano rješenje o uvjetima gradnje – građevinska dozvola za novu vodospremu kojom bi se otklonili problemi vodoopskrbe.

Ove godine značajan zahvat učinjen je i na sustavu odvodnje, te je kompletno sanirana precrpna stanica u Sportskom centru, a trošak investicije je 1,700,000,00 kn. Općina Lopar započela je gradnju još jednog značajnog infrastrukturnog objekta. Nakon donošenja detaljnog plana uređenja groblja i ishodovanja građevinske dozvole, te provedbe postupka javne nabave, započela je gradnja objekta mrtvačnice. Dovršetak izgradnje očekujemo do kraja godine. Uređenje šetnice Rtić-Lučica San Marino, u koju je do početka sezone utrošeno gotovo

900,000,00 kn, uz kompletnu sanaciju javne rasvjete i hidrantske mreže na prostoru Rajske plaže i Črnike, dalo je novu kvalitetu. Tokom studenog nastavljeni su radovi na navedenoj šetnici. Općina Lopar nabavila je i dvije nove autobusne čekaonice kao i još jedan sanitarni čvor u parku Kapić. Sustavnim uređenjem prilaza plaža, proširenja nerazvrstanih cesta ove godine uređeno je 300 m prema "Paparovima", cesta u "Romotini", potok i pristupni put prema "Jamini" (do Sv. Roka). U suradnji s "Hrvatskim vodama" uređen je most prema "Zorzinima" i dio "Velog potoka loparskog" (između "Donjeg" i "Gornjeg mela"). Svakako valja spomenuti i gotovo 3,000 m³ pijeska kojim je nasipan prostor plaže Črnika i na taj način značajno proširen sunčališni dio plaže te omogućeno da komunalno poduzeće "Lopar Vrutak" nabavi novih 300 ležaljki i suncobrana koji su značajno podigli uređenost i standarde Rajske plaže. "Hrvatske šume" uredile su i novi prosjek prema rtu "Gros" u dužini od 1300 m. Dugogodišnje želje o proširenju državne ceste D-105 ostvaruju se uređenjem dionice od "Zlatnog zalaza" do Supetarske Drage u dužini od 1100 m.

Tijekom ove godine Općina Lopar započela je otkup zemljišta u radnoj zoni gdje je otkupljeno gotovo 8000 m² zemljišta, izrađuju se projekti cesta i infrastrukture kroz radnu zonu, a početak radova očekujemo u siječnju sljedeće godine.

Vrlo je teško nabrojiti sve aktivnosti koje je Općina Lopar odradila tijekom 2009.god., ali koristim priliku da se zahvalim svim djelatnicima Općine, općinskim vijećnicima, prvom sazivu Općinskog poglavarstva, djelatnicima "Lopar Vrutka d.o.o." i "Sorinja d.o.o.", članovima nadzornih odbora, djelatnicima Turističke zajednice i Vijeću Turističke zajednice, posebice pomoćniku ministra g. Josipu Boriću, na radu i suradnji. Doista, neosporno je da je kvalitetnim radom svaki pojedinac, svaki mještalin, svaki poduzetnik i obrtnik, svaki iznajmljivač doprineo uspjehu naše Općine.

Dvije značajne investicije; kupnja zemljišta za radnu zonu i saniranje crpne stanice, značajnije su opteretile funkcioniranje i izvršenje obaveza Općine Lopar tijekom

2009. Do kraja godine očekujemo ostvarenje proračuna Općine Lopar od 14,500,000,00 kn što bi ujedno bio i najveći proračun od osnivanja Općine.

Svakako moramo spomenuti i pitanje koje opterećuje općinsku vlast ali i svakog pojedinca, a to je provedba Sporazuma o razdruživanju s Gradom Rabom i pitanja uplate 4,00 kn u poseban proračunski fond Grada Raba. Općina Lopar ima želju da navedeno pitanje kao i sva druga otvorena pitanja dogovorno riješi s Gradom Rabom, ali ima pripremljene i pravne podloge u slučaju nerješavanja navedenog pitanja do kraja 2009.god.

Na kraju, želim Vam čestit i blagoslovljen Božić i blagdane, te uspješnu 2010. godinu. *

Alen Andreškić

OPĆINSKO VIJEĆE

Izbori za novi saziv Općinskog vijeća dali identične rezultate

Dragi Loparani,

evo malo pomalo i već lagano klizi treća godina od konstituiranja naše Općine. Kako bi mi po domaću rekli "nismo se ni okrenuli oko sebe, a već su pasale tri godine".

Iako je to kratko razdoblje,

Općinsko vijeće donijelo je niz odluka koje su važne za rad lokalne samouprave, a i one za koje smo smatrali da će poboljšati život našeg mjesta.

Neke od njih su:

*PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE LOPAR ZA RAZDOBLJE 2008. – 2016. GOD.

*ODLUKA O UVJETIMA, NAČINU I POSTUPKU GOSPODARENJA

NEKRETNINAMA U VLASNIŠTVU OPĆINE LOPAR *ODLUKA O UREĐENJU PROMETA NA PODRUČJU OPĆINE LOPAR

*ODLUKA O UVJETIMA I NAČINU PARKIRANJA, ORGANIZACIJI, UREĐENJU I NAČINU NAPLATE JAVNIH PARKIRALIŠTA, TE BLOKIRANJU, DEBLOKIRANJU,

PREMJEŠTANJU I ČUVANJU VOZILA NA PODRUČJU OPĆINE LOPAR

*ODLUKA O IZVRŠAVANJU PRORAČUNA OPĆINE LOPAR ZA 2009. GODINU,

kao i proračun Općine Lopar za 2009. godinu težak gotovo 15 000 000 kuna, a već nas ubrzo čeka i novi za 2010.

Ove godine imali smo i lokalne izbore. Loparani su po drugi puta 17.05.2009. izašli na lokalne izbore od kada je 2006. proglašena najmlađa općina u Primorsko-goranskoj županiji – OPĆINA LOPAR. Ono što je zaista interesantno je da je u Loparu izašlo preko 80% birača (890) čak više nego na prvim izborima 2006.godine. Ovaj postotak je jedan od najvećih, ako ne i najveći u našoj županiji. Iz ovoga se može jasno zaključiti da birači nisu htjeli ništa prepustiti slučaju.

Druga zanimljiva stvar vezana za ove izbore je da su rezultati, što se tiče Vijeća, potpuno isti kao i na prvima. To znači: HDZ ima 6 vijećnika, SDP 2 vijećnika, HSP 1 vijećnik, HNS 1 vijećnik i 1 nezavisni vijećnik. Ono što je ipak obilježilo ove izbore su koalicije.

Za razliku od prvih izbora kada su

svi išli samostalno, na ovim izborima se ipak malo više kalkuliralo. Tako su stvorene dvije koalicije 1. HDZ;HSP;HSS;HSLs i 2. SDP;PGS; pojačana s nezavisnim kandidatima dok je HNS izašao samostalno.

Iako su rezultati izbora identični kao i prvi, ipak se novi saziv Općinskog vijeća bitno razlikuje

od prethodnog.

Novo Općinsko vijeće čine:

Damir Paparić (HDZ)
-predsjednik

Damir Matahlija (HDZ)

Davor Vedrić (HDZ)

Ivan Jakuc (HDZ)

Rajka Paparić (HDZ)

Željko Pećarina (HDZ)

Dalibor Jakuc(HSP)
-dopredsjednik

Branko Koprić (HNS)
-dopredsjednik

Dario Ivčec (SDP)

Sanjin Matahlija (SDP)

Bruno Lazarić (NEZAVISNI)

Ovim putem htio bih se zahvaliti vijećnicima iz prošlog saziva na dobroj i uspješnoj suradnji i to bez obzira na stranačku pripadnost. Dovoljno je reći podatak da je preko 90% odluka doneseno jednoglasno. Mislim da je malo predsjednika Vijeća koji se mogu pohvaliti ovakvim podatkom, a to pokazuje i želju vijećnika da što bolje pridonese razvoju ove općine.

TZO LOPAR

Još jedna uspješna turistička sezona

Turistička sezona koja je iza nas bila je sve samo ne uobičajena, te je kao takva zahtijevala veće pripreme aktivnosti i aktivnosti za vrijeme trajanja iste.

Već krajem prošle kalendarske godine bili smo naprosto "bombardirani" lošim najavama prouzročenim teškom ekonomskom situacijom u Svijetu, no na turističkim djelatnicima bila je teška zadaća smirivanja i sagledavanja situacije te poduzimanja mjera za ublažavanje loših učinaka krize.

Strogi nalog HTZ-a i Ministarstva turizma bio je usmjeravanje svih aktivnosti prvenstveno ka dovođenju turista u destinaciju, pojačani marketing (practiciranje udruženog oglašavanja gdje god je to moguće) itd., a istovremeno reduciranje manifestacija koje nisu nužne, štednja na sufinanciranju infrastrukturnih zahvata i sl.

TZO Lopar i TZG Raba su već ranije (u srpnju 2008.) dogovorile sustav udruženog nastupanja na tur. sajmovima čime se dobio veći broj sajмова za isti novac i stvaranje prepoznatljivosti za kvarnerske otoke.

Pojačali smo i oglašavanje u medijima, oglašavanje putem plazmi u poslovnicaма Kauflanda u Zagrebu i Osijeku, prihvataj novinarima i studijskih grupa, nastupe na radio postajama (Radio Varaždin, Narodni radio, HRT HR2) i sl., što je uz navedene sajamske nastupe na

ukupno 17 sajмова (9 sajмова RAB-KRK-LOŠINJ, 6 udvoje RAB i KRK ili RAB i LOŠINJ, te 2 samostalno, a na još 30-tak sajмова distribuirani su promidžbeni materijali), polučilo uspješan rezultat.

Na zboru iznajmljivača od strane Ureda TZO Lopar dani su naputci iznajmljivačima o nespuštanju cijena, bez obzira na pesimistične najave turoperatora koji su u svemu tome htjeli sebi ostvariti ekstra dobit, što se na kraju pokazalo ispravno. Tražilo se da se gosti pokuša zadovoljiti pružajući mu za istu cijenu dodatne usluge. TZO Lopar je osim dosta opsežnih pripremnih radnji na uređenju mjesta (uređenje plaža i prilaza plažama, turistička signalizacija, nabavka novih tuševa s naplatom, održavanje standarda Plave zastave, uređenje novih javnih WC-a...), uz pomoć udruga s područja Općine Lopar odradila dosta bogati kalendar događanja (od karnevalskih događanja, Uskršnjeg doručka, eko akcije "NEKA ŠKOLJI BUDU BOLJI", SUN ADRIA CUP-a, aktivnosti uz Plavu zastavu, RAB DIVE OFF - a, Ribarske fešte, koncerata ozbiljne glazbe, nastupa folklor i zbora "Murtele" u HN San Marino, Loparske noći, pa sve do Dana Općine i blagdana Male Gospe sa svim sportskim i

kulturno-zabavnim programima, obilježavanja Svj. dana turizma, zahvalnosti za plodove zemlje itd.).

U suradnji s TZG Raba i TZPGŽ primljen je nemali broj stranih i domaćih novinara kao i studijskih grupa.

Isto tako odrađeni su tečajevi talijanskog jezika i osnova rada na računalu, a proširena je i HOT SPOT zona na centar mjesta. Izrađena je i otisnuta nova karta Geoparka i botanike, a info punkt Geopark na Rtiću je radio od 15.05. do 15.09.

Info punkt TZO Lopar radio je u

dvije smjene od 16.06. do 30.09. gdje je, osim informacija turistima, vršena i usluga prijave i odjave turista za one koji još nisu prešli na prijavu putem interneta (od sljedeće godine biti će isključivo putem interneta, a za one koji nemaju tehničkih mogućnosti omogućit ćemo rad na jednom kompjuteru u Turističkoj zajednici).

U akciji "Volim Hrvatsku" info punkt Geopark dobio je posebno priznanje za tematske info punkteve, a u ocjenjivanju najuređenijih okućnica nagrađeni su Iveškić Ante (900 kn u vrtnom centru), Šanić Andrijana (600 kn), Ivanić Antica (300 kn), te u kategoriji balkona Paparić Frane (900 kn), Vedrić Mirjana (600 kn) i Dušan Ivče (300 kn).

Otisnuta je nova karta Geoparka i botanike, dotisnuta je info karta Lopara i Raba, karta pješačkih i biciklističkih staza Raba te je u pripremi novi turistički film o Loparu. U suradnji s Infotelom d.o.o. izrađena je nova baza podataka privatnog smještaja koju bi trebale koristiti obje internetske stranice TZO Lopara.

Ova godina specifična je i po tome što se moralo uskladiti Statut s novim Zakonom o Turističkim zajednicama i izabrati novi saziv Skupštine, Turističkog vijeća i Nadzornog odbora. To je napravljeno, dobivena je prethodna suglasnost od strane Ministarstva turizma i novi četverogodišnji mandat navedenih tijela može početi.

Nadamo se da će biti barem jednako uspješan i učinkovit kao dosadašnji, ako ne i bolji, a isto tako predstojeća turistička 2010.

**Za TZO Lopar Direktor,
Marin Mušćo bacc. oec.**

LOPARSKO GROBLJE

Svake godine na dan Velike Gospe već tradicionalno nas nekolicina palimo svijeće umrlim nam prijateljima i poznanicima čije nas duhovne niti vezuju, sjećajući se tako starih druženja i lijepih uspomena. I ove godine bili smo s istom namjerom na gornjem dijelu našega groblja, tzv. "poligonu betona".

Uz pohvalu prekrasnom ambijentu našega groblja i činjenici da je konačno i mrtvačnica dobila svoje mjesto, svaki čovjek mekane duše ipak se mora začuditi i upitati je li to zaista smisao groblja? Nije li to njegova suprotnost, njegova negacija? I još gore kada znamo da nas u njegovoj utrobi čekaju betonske police koje sprečavaju sveti čin predavanja fizičkog tijela zemlji (misli se na gornji dio groblja).

U duhovnoj literaturi veliki nam inspiratori čovječanstva govore o posthumnom čovjeku čije se fizičko tijelo rastvara u četiri elementa; zemlja kao najbitniji element i kao živo biće treba ga što prije rastvoriti. Fizička tijela hrane i oplemenjuju zemlju; dakle zemlja ide zemlji. Velik je i patetičan pjev elementarnih bića zemlje (Gnomi) kad zemlja rastvara fizičko, a isto tako hladan i dubok je njihov muk kad "betonske police" taj svečani čin sprečavaju. Duša umrlog oslobađa se okova tijela - fizičkom se smrću ona ponovno rađa. To odvajanje daleko je lakše i

bezbolnije za dušu kada tijelo ima direktan kontakt sa zemljom, vatrom, vodom ili čistim zrakom, a duša pati kada gleda svoje tijelo koje ne služi zemlji i tako dulje ostaje za njega vezana, uzevši u obzir da se kod nas mrtvi pokapaju prije isteka tri dana koliko i traje odvajanje duhovnog od fizičkog. Smrt je najveličanstveniji događaj za čovjeka i upravo je taj čin odvajanja i predavanja zemlji bitan.

Aristokrati su oduvijek radili kapelice i glomazne grobnice kako bi zadovoljili svoj vlastiti ego. Međutim, ljubav prema umrlima ne izražava se materijalnim - to duši više ne pomaže, ona je bestežinska, eterska i želi se što prije osloboditi jer je čekaju druge zadaće u astralnom svijetu. S malo spoznaje počinje se razumijevati sam čin smrti i tada se puno lakše živi, tada se umre prije smrti. Stavljati svoje mrtve na "betonske police" suprotno je izvornoj kršćanskoj tradiciji koja govori da zemlja ide zemlji, posthumnoj jednakosti, skromnosti i poniznosti koje se na našem groblju jedva i vide. Te tri kršćanske vrline zamijenile su raskošnost, neodmjerenu zavist - materijalne karakteristike koje na groblju nemaju mjesta.

Dugo sam razmišljao o ovoj temi koja se tiče svakog čovjeka i uvijek je aktualna. Ljude bi morali zaista upućivati na to da ne stavljaju beton u grobove već da zemlji prepuste da izvrši svoj posljednji čin. Zato bih predložio mladoj općini Lopar da se bar jedan dio groblja prepusti onima koji bi htjeli pokopati svoje samo u zemlju. Vanjski dio groba bi trebao biti puno skromniji. Zabetonirali smo cijeli ovaj život, odbetonirajmo barem smrt.

Mirko Paparić - Banov

MATICA HRVATSKA - OGRANAK RAB Loparski krumpir

Nešto o loparskom krumpiru što možda niste znali:

- Krumpirov cvijet nalazi se i na općinskom grbu kao znak loparskog polja i poljoprivrede od koje se u Loparu isključivo živjelo do procvata turizma.
- Krumpir iz Lopara nadaleko je poznat po bogatom urodu u loparskom polju i još više svojom izvanrednom kvalitetom i posebnim okusom ***.
- Zbog naglog procvata turizma, poljoprivreda je općenito zanearena, pa tako i sadnja krumpira. Kako bi se financijski učinci turističke privrede povećali, korisno bi bilo stimulirati proizvodnju određenih poljoprivrednih proizvoda (povrće, voće, cvijeće...). To se može postići na osnovu obostrane koristi: da se proizvođaču osigura poticaj, tržište i promocija, a potrošaču (turistu) prezentacija i popularizacija domaćih proizvoda. Iz Lopara će on ponijeti određenu količinu npr. krumpira u svoj dom u neku od europskih zemalja. Činjenica je da svakog ljeta svjedočimo zahtjevima naših gostiju koji u svoj dom žele ponijeti određenu količinu krumpira iz loparskog polja.
- Za unapređenje sadnje i proizvodnje krumpira potrebno je loparskim poljoprivrednicima prezentirati i neke druge sorte

krumpira (probne sadnje), prezentirati ekološka zaštitna sredstva pri uzgoju (eko-proizvodnja) i održavati u kontinuitetu savjetovanja o procesu uzgoja i proizvodnje krumpira s obvezatnim edukativnim tečajevima o tome kako marketinški zajednički prezentirati krumpir iz loparskog polja kako bi ga se prodalo što više i po što većoj cijeni.

- Vađenje (berba) krumpira odvija se uglavnom u lipnju, a manjim dijelom u prvom dijelu srpnja, a to su upravo dani kada na turističkom tržištu Lopara, a i šire Raba, nedostaje turističkih sadržaja u smislu sajmenne prezentacije domaćih proizvoda i zabave s glazbom uživo uz gastronomske užitke koje nam može pružiti naša domaća kuhinja. "Dani krumpira" mogu se održavati u periodu od 22. do 25. lipnja svake godine.

Predlažemo za raspravu sljedeću radnu verziju "Dana krumpira" u Loparu:

1. prezentacija novih sorti krumpira s probnom sadnjom u Loparu,
2. predavanje o primjeni ekoloških sredstava za zaštitu pri proizvodnji i skladištenju krumpira,
3. predavanje o marketingu prodaje krumpira (kako ga prodati što više i po što većoj cijeni, kako ga pakirati, kako ga reklamirati, kako isticati njegove ekološke i zdravstvene strane i sl.),
4. predavanje o korištenju krumpira u gastronomiji...

- mjesto: općinska vijećnica i eventualno loparsko polje

- kompletna organizacija MH ogranak u Rabu (smještaj, prehrana i dnevnice predavača)

- vrijeme: 22. - 25. lipanj 2010.

- organizacija "Seljačkog veselja" (u nazivu ne pučkog, ne narodnog, ne turističkog): živa glazba, gastronomska ponuda uz koju se može organizirati i natjecanje u pripremanju nekog jela

kao i kušaona i degustacija određenih jela od krumpira uz određenu kotizaciju (npr. 50 kn) sudionika, sajmena ponuda autohtonih eko proizvoda i suvenira cijelog otoka Raba te eventualno neka sportska natjecanja koja priliče našim djedovima koji su živjeli od rada na svojim težačkim poljima.

- mjesto: negdje u Loparu - po dogovoru
- organizacija TZO, Općina Lopar, Imperial dd?, loparski ugostitelji?
- vrijeme: jedan dan u rasponu 22. - 25. lipnja 2010.
- za sajmeni dan treba okupiti sve poljoprivredne proizvođače prvenstveno iz Lopara, a prema dogovoru i članove Udruge Mocira iz Raba

Predradnja koju treba obaviti do proljeća jest raspis javnog natječaja za marketing i prigodno pakiranje za prodaju krumpira iz loparskog polja. Krumpir bi trebalo prodavati u prigodnim i marketinški osmišljenim pakiranjima od npr. 1 kg, 3 kg, 5 kg, 10 kg i 30 kg. Izgled pakiranja mora biti takav da već sam privlači kupca da krumpir kupi, pored toga što će ga na to navesti cijela manifestacija oko "Dana krumpira" i gastronomski užici kojima će se u Loparu prepustiti. Na taj način krumpir će osim osnovne živežne namirnice postati i izvozni proizvod - suvenir iz Lopara.

Zanimljivo bi bilo tog gastro - dana prodavati tzv. duplo pakiranje pomfrita. Pomfrit je danas postao pored hamburgera, pizze i krušnih proizvoda simbol tzv. brze prehrane. Radi promicanja i populariziranja kvalitete loparskog krumpira bilo bi marketinški vrlo efikasno prodavati ga u duplom pakiranju, a ipak odvojeno 1/3 pomfrita iz dubokih zamrzivača (Ledo ili uvozni) a 2/3 pomfrita od loparskog krumpira koji bi se obavezno pržio na ½ jestivog ulja i ½ svinjske masti. Na taj način

konzument bi direktno mogao uočiti razliku u kvaliteti pomfrita, industrijskog i domaćeg.

"Dani krumpira" imali bi multiplikirajuće pozitivne efekte:

- financijske
- poljoprivredno - proizvodne
- zabavno - turističke
- ekološke - autohtone
- kulturne i marketinške (promocija Hrvatske i njenih proizvoda)
- život bi bio još ljepši i zdraviji (nutricionizam)

Eto, zato je potrebno organizirati "Dane krumpira" u Loparu!

Očekujemo da će ovakva manifestacija biti vrlo dobro prihvaćena i da će privući goste s cijelog otoka Raba, a svakako i niz sponzora kao što je županija PG, županijska TZ, distributeri sjemenskog krumpira i sl. Predlažemo i da se pomalo razmatra ideja gdje u Loparu postaviti prigodan spomenik loparskom težaku (seljaku i ribaru) kojega će pratiti njegov vjeran sluga magarac natovarenog samara s krumpirima i rajčicama s loparskog polja.

***** U ČEMU JE TAJNA POSEBNOG OKUSA KRUMPIRA UZGOJENOG U LOPARSKOM POLJU?!**

Činjenice:

-U Loparu sadnjom krumpira postižu se natprosječni rezultati prinosa.

-Krumpir uzgojen u loparskom polju (sade se uglavnom sorte jerla i kleopatra) ima poseban okus koji jednostavno oduševljava, što gosti u Loparu često ističu i otkupljuju određene količine koje ponesu svojim domovima. Poznati hrvatski ugostitelj Tariba iz Voloskog stalno ističe njegovu kvalitetu i nezaobilazni je sastojak u njegovim jelima!!!

Uz posebno vrijedne ljude, razlozi su sljedeći:

a - flišno tlo

b - tlo bogato izvorima vode

c - pogodna mikroklima

d - loparsko polje natprosječno je izloženo "fumarei"

Prva tri razloga nazočna su npr. i u kamporskom, palitskom i draškom polju na Rabu, ali je jedino loparsko polje daleko više izloženo "fumarei" zbog čega se kvaliteta tla razlikuje od ostala tri polja. "Fumarea" je osebujna, katkada neprozirna magla, sastavljena od sitnih kapljica mora koju podiže bura "rušeći se" prema moru s planina pri čemu svojim udarima pokreće i diže morsku vodu stvarajući vrlo nemirno more i raspršujući ga u sitne kapljice. Toj razlici u izloženosti "fumarei" treba zahvaliti položaju Kamenjaka (na Rabu) koji svojim uzdužnim i paralelnim položajem prema Velebitu značajno štiti prva tri polja od posolice. Za dokaz te teze dovoljno je istaknuti razliku u prosječnoj zimskoj temperaturi na loparskom i nekom drugom od četiri rapska polja.

Kako "fumarea" pridonosi posebnom okusu i kvaliteti krumpira iz loparskog polja?

Na to pitanje odgovor treba potražiti i u kemijskom sastavu mora. Jadransko more, prosječnog saliniteta od 38,3 promila, sadrži preko 70 minerala i elemenata u tragovima koji putem "fumaree" stižu i u loparsko polje u većoj količini nego u ostala polja. Koji su to minerali koji pospješuju veći prinos i bolji ukus krumpira u loparskom polju, pitanje je na koje odgovor trebaju dati znanstvenici.

Da bi se prijepor oko krumpira iz loparskog polja lakše shvatio dovoljno je povući analogiju s vječnim pitanjem zašto je paška janjetina ukusnija od kontinentalne.*

Josip Andrić, mag. ing. elektrotehnike

Vladimir Škarić, bacc. ing

INTERVJU - MARIJAN PEĆARINA

"Kad čovjek hoće i želi, može uspjeti svugdje"

Pećarina Marijan rođen je u Loparu 06.04.1942. i zahvaljujući činjenici da je u obitelji bilo desetero djece (Luzarija, Ivan, Ante, Luka, Marija, **Marijan**, Ruža, Dragan, Ivan-Ivić, Josip) te da je trebalo novaca za školovanje i život, već vrlo mlad odlučio se na **život u dijaspori**.

Najprije je 1954. godine nakon završene "šestoljetke" u Loparu otišao u Rijeku "u zanat", a nakon završenog zanata 3 godine radio je u brodogradilištu 3. Maj.

"1960. godine u travnju pobjegli smo Tomičić Ivan-Lile, tri Dalmatinca, jedan Pažanin i ja u Austriju, a nakon 7 dana pridružio nam se i Rukavina Josip-Bepo, te smo dobili AZIL. Pravila ponašanja su bila stroga, a izlaz iz azila bio je od 6-21 sati. Svi su nakon 3 mjeseca otišli za Švedsku, a ja sam ostao 11 mjeseci i radio sam sve što se nudilo (trgal grojze, radil tepisi za aute, na gradilištu u Beču...).

Nakon 11 mjeseci (polovica 1965.) odlazim u Ameriku preko Hrvatske

katoličke organizacije koja se brinula za hrvatske emigrante. Prvi put letio sam avionom, i to s četiri propelera, preko Atlantika. Sletio sam blizu New Yorka (Connecticut) gdje je već bio moj brat Luka. Radili smo u talijanskom restoranu od 18-01, a ja sam još radio i u brodogradilištu ujutro od 7-16. U restoranu sam prao posuđe kako bih dobio smještaj i hranu, tako da mi je plaća iz brodogradilišta ostajala cijela za ušteđevinu.

To je funkcioniralo godinu dana, ali kako je u brodogradilištu plaća bila sve slabija, dao sam otkaz i u restoranu radio dvokratno (10-15 i 18-24). U međuvremenu sam otvorio i svoju "pitursku radnju" te sam od 6-10 vodio i taj posao. Imao sam četiri radnika, a ja sam bio šef. Nakon dvije godine brat se počeo ljutiti da ja zarađujem više od njega, a sve smo djelili na jednake dijelove. Jedno vrijeme sam čak od 24-04 radio u noćnom baru u New Yorku tako da sam spavao svega 3-4 sata dnevno.

Nakon te dvije godine piturije i napornog rada kupio sam kuću i 10

napornog rada kupio sam kuću i 10 000m² okućnice, 2 auta (jedno za posao i jedno za luksuz), namještaj i sve ostalo što mi je trebalo za život. Osiguravši sve potrepštine odrekao sam se posla u noćnom klubu, a ostali su samo "piturija" i restoran.

1965. sreo sam 17-godišnju djevojku po imenu Linda, jedinicu iz bogate obitelji, koja je nakon nekog vremena ostala u drugom stanju. Morali smo se vjenčati, a još nisam bio upoznao njene roditelje. Oni su bili protiv našeg braka i nudili su mi 100.000 \$ samo da odem iz Amerike i ostavim Lindu na miru. Međutim, čim je ona napunila 18 godina, mi smo se vjenčali, dobili kćer i živjeli u mojoj kući, a prošle su više od dvije godine dok njeni roditelji nisu prvi put došli vidjeti unuku i od tada su dolazili gotovo svaki dan.

Krajem 1967. njen otac nam nudi preuzimanje njegovog posla na otoku sv. Martin (casinovi, hoteli, uvoz-izvoz...), što smo mi početkom 1968. i prihvatili. Ja sam morao završiti tečaj za perhrambenu tehnologiju. Zanimljivo je bilo da su na tom otoku sve radili crnci, a bijelci su bili isključivo šefovi. Ja sam bio naučen raditi pa sam se dosađivao, a imali smo vrtlare, šofere, sobare... Meni ih je bilo žao pa sam im ja potajno pomagao i davao novac, što se uskoro doznalo i morao sam napustiti otok. Sa ženom sam se posvadio i ona mi je dala svega 20.000 \$ da se vratim u Ameriku. Te je godine ubijen njen otac, tako da su ona i njena majka dobile po 1/2 imetka, no ja nisam tražio ništa osim onih 20.000 \$, napustio sam nju i dvije kćeri (Dianu i Andreu), i vratio se odakle sam i došao (u isto mjesto, ali u drugi restoran gdje sam također svih poznavao).

U travnju 1969. s prijateljima sam slavio rođendan u restoranu gdje je bilo i sedam Norvežanki. Tu sam upoznao svoju sadašnju ženu (Kari Margarete). Budući da je bila u

društvu prijateljice koja je bila udana za Bosanca, znala je neke šale na hrvatskom i tako smo se šalili, upoznali... Veza je postala ozbiljna, a kako ona nije htjela živjeti u Americi, ja sam sve prodao i nakon nepunu godinu i pol veze otišao s njom u Norvešku. Tamo mi se jako svidjelo jer smo bili blizu mora, tako da sam često s prijateljima išao u ribolov. Ubrzo sam našao posao u tvornici stakla; bila su to specijalna stakla - vitraji, za čiju sam izradu morao završiti tečaj. Bio sam svoj gazda i radio sam kako mi je odgovaralo. U toj tvornici radio sam punih 31 godinu i u njoj dočekaao mirovinu (2001.). S Kari Margarete imam također dvije kćeri (Marianu i Anitu).

Sada imam 300 \$ američke mirovine i oko 17.000 kn norveške mirovine pa se može reći da umirovljeničke dane solidno dobro živim.

U Loparu sam od odlaska bio tri puta iz Amerike i desetak puta iz Norveške (od toga su žena i djeca bili pet, šest puta). Lopar se jako promijenio i teško ga je prepoznati. Nisam mogao zamisliti da će npr. "u Zorzina" izrasti pravi mali grad. Sve se jako i brzo razvilo, no ne sviđa mi se što su u polju kuće, a ne poljoprivreda. Volio bih da jednog dana u Loparu sagradim kuću za sebe i svoju obitelj. Kada dođem imam smještaj kod rodbine, mogu i u hotel, ali najviše bih volio u svojoj kući ugostiti rodbinu i prijatelje. Što sam stariji, to mi Lopar sve više fali i ako ne dođem barem svake druge godine, onda mi je jako teško. Volim sretati starije

ljude (mlade ne poznam jer sam skoro 50 godina vani), ali mi je žao vidjeti da mladi ljudi ne misle unaprijed, ne mare za budućnost, ne planiraju dovoljno, već žive od danas do sutra.

Kada čovjek hoće raditi, uvijek može zaraditi i uštediti, a ovdajšnja mladež samo čeka da joj netko nešto daruje, a to ne može biti dobro.

Mislim da sam u ovoj svojoj priči dokazao da ...

...KAD ČOVJEK HOĆE I ŽELI, MOŽE USPJETI SVUGDJE!"

**Razgovarao (u Loparu, 19.08.2009.):
Marin Mušćo**

KUD "SAN MARINO" LOPAR

Tradicija ne poznaje granice...

Od našeg zadnjeg javljanja u našoj i vašoj "Besedi" prošlo je dosta vremena pa smo osjetili potrebu izvijestiti naše mještane o glavnim događajima vezanima za naše društvo koji su se u tom razdoblju dogodili.

Prošle je godine naše društvo slavilo svoje prvo desetljeće rada i postojanja. Već na početku iste boravili smo u Njemačkoj u posjeti našem prijateljskom društvu "Weilersteußlingen" iz malog grada Allmendingen pored Ullma. Nakon povratka uspješno smo sudjelovali na svim karnevalskim događanjima u mjestu. Sudjelovali smo i u pripremi same turističke sezone čiji smo početak začiniili jednom svečanom folklornom večerom gdje smo u čast našeg prvog desetljeća ugostili puno gostiju i prijatelja te ujedno i upriličili našu svečanu skupštinu. Godinu koja je za nama također ćemo pamtiti i po sudjelovanju na dvije vrlo važne i stručne smotre folklora, "Vinkovačke jeseni" i smotra folklora u Metkoviću. Uz redovite ljetne nastupe, te nastupe prilikom raznih proslava i Dana Općine, bile su to obaveze koje je naše Društvo odradilo na zadovoljstvo svih nas.

U godini koja je na izmaku, Društvo je također bilo aktivno. Uz obavezu koju smo redovito odrađivali za TZO Lopar, a to su već uobičajeni ljetni nastupi, veliku obavezu imali smo u obliku uzvratanja gostoprimstva našim prijateljima iz Ullma. Oni su bili naši gosti u prvim danima mjeseca rujna gdje smo im u raznim zajedničkim aktivnostima pokušali dočarati svu ljepotu našeg "malog mista". Zauzvrat, oni su nas počastili prezentacijom dijela svoje kulturne i folklorne baštine te

skupa s nama sudjelovali na Maloj Gospi i nastupu na terasi HN "San Marino". Ovim putem zahvaljujemo se na podršci koju smo dobili od Općine Lopar te TZO Lopar, a također, želio bih se još jedanput zahvaliti i svim našim članovima na potpori i razumijevanju prilikom ostvarivanja svega planiranog, jer bez tog

doprinosa ne bi bilo ni ovakvog uspješnog rada društva.

Svim žiteljima Općine Lopar sretni i blagoslovljeni nadolazeći božićni blagdani te uspješan ulazak u 2010. godinu!*

**za KUD "San Marino" Lopar
Danijel Mušćo, predsjednik**

FOTOREPORTAŽA

DANI KRUHA

IVANJA

RIBARSKA FEŠTA

LOPARSKA NOĆ

FOTOREPORTAŽA

NASTUPI KUD-a I MURTELE

OBILJEŽAVANJE DANA OLUJE

DRUŠTVO ŠPORTSKE REKREACIJE LOPAR

IZLET KRK, LOPARSKA NOĆ

UVDR LOPAR

Drugu godinu zaredom Udruga veterana Domovinskog rata Lopar ugostila je osam članova Udruge hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata iz Vukovara. Naši prijatelji iz Vukovara gostovali su u turističkom naselju "San Marino" od 07. - 09. rujna ove godine, a predvodio ih je Stipe Šeremet, predsjednik Koordinacije udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata. Vukovarci su uveličali naše slavlje – proslavu Dana općine Lopar koja je održana u sali Turističkog naselja "San Marino", prisustvovali su svetoj misi u crkvi Majke Božje u Loparu na dan Male Gospe, te su potom uveličali naše slavlje na fešti pod šatorom na prostoru "Melak".

Dana 07. rujna u Sportskom centru odigrana je revijalna nogometna utakmica između Vukovaraca i Udruge veterana Domovinskog rata Lopar. Susret je završio rezultatom 4: 0 za Loparane. Nakon utakmice obje momčadi su od načelnika Općine Lopar, Alena Andreškića, dobile prigodne plakete, da bi potom Stipe Šeremet dodijelio predsjedniku Udruge Damiru Matahliji zahvalnicu za doprinos u izgradnji kapelice u Vukovaru pod nazivom "Put spasa", a kojim putem je većina vukovarskih branitelja, prilikom pada Vukovara, probila neprijateljski obruč, te se spasila od zarobljenništva.

Dana 08. rujna načelnik Općine Lopar primio je predstavnike

HVIDRE Vukovar, te predstavnike UVDR Lopar u prostorijama Općine, kojom prigodom je potencirana veća suradnja između grada Vukovara i Lopara.

Druženje s vukovarskim braniteljima prošlo je brzo, te su predstavnici Udruge iz Lopara pozvani da od 16. do 19. studenog posjete Vukovar gdje bi trebali biti gosti prigodom posvećenja kapelice "Put spasa", te dana 18.11. sudjelovati u povorci povodom obilježavanja vukovarske tragedije.

Ovom prigodom se zahvaljujemo Općini Lopar i Turističkoj zajednici Općine Lopar koji su pomogli pri ugošćavanju Vukovaraca. *

Za UVDR Lopar

Franko Fabo

DVD LOPAR

Od sada jednako efikasni na moru i na kopnu

U 2009. g. DVD Lopar dobio je vrlo vrijednu donaciju g. Jure Mihaljevića, vatrogasno plovilo.

Godina polako ide svome kalendarskom kraju, a kada se malo detaljnije analizira možemo reći da je bila više nego uspješna.

Već početkom godine odraden je veliki administrativni posao, tj. pripreme i sama izborna skupština Društva na kojoj su izabrana nova predstavnička tijela. Najvažnija promjena dogodila se u zapovjedništvu Društva jer je nakon više od 20 godina s funkcije zapovjednika DVD-a Lopar na vlastiti zahtjev odstupio Frane Perić, a zapovijedanje operativom preuzeli su Mirko Paparić kao zapovjednik i Predrag Andreškić kao dozapovjednik. Predsjednik

DVD-a Lopar ostao je Stanko Jakuc, a za dopredsjednika je izabran Stanko Franelić. Upravni odbor čine: Stanko Jakuc, Stanko Franelić, Mirko Paparić, Predrag Andreškić, Mirko Škarić, Frane Perić, Marin Mušćo, Dalibor Jakuc, Dragan Matahlija, Ivica Perić i Josip Pirić. U ovom mandatu DVD Lopar može se pohvaliti da ima i predsjednika VZ otoka Raba iz svojih redova, a to je Mirko Škarić.

Nakon što je 14.02. skupština Društva sve gore navedeno i potvrdila, bilo je razloga za zabavu uz večeru u gostionici Laguna. Upravni odbor na jednoj od svojih prvih sjednica u novom sazivu donosi odluku da se prostorije DVD-a Lopar mogu uz prethodni zahtjev koristiti za razne društvene aktivnosti koje nisu u funkciji ostvarivanja profita, s time da se domaćinski odnosi prema njima i da se ostavljaju uredne i neoštećene, tako da su se održavali razni tečajevi (ples i svila), skupštine udruga (UVDR, lovci, ovčari, KUD...), zabave (doček Nove godine, dječja maškarana zabava...). Tijekom proljetnih mjeseci održano je ukupno 15 vježbi s, nakon dugo vremena, vrlo velikim odazivom vatrogasaca. Dozapoljednik Predrag Andreškić pohađao je trodnevni tečaj za obuku vatrogasne mladeži u Fažani, a zapovjednik Mirko Paparić seminar HVZ u Opatiji.

Sredinom lipnja, kao uvod u pojačanu protupožarnu sezonu, dogodila se možda i najljepša stvar u ovoj godini za DVD Lopar, a to je primopredaja desantnog broda "Jura", donacije g. Jure Mihaljevića. Prilikom podizanja Plave zastave članovi DVD-a Lopar izveli su pokaznu vježbu na otočiću Lukovcu, a potom je uz prigodne riječi g. Mihaljević svečano predao ključeve plovila predsjedniku DVD-a Lopar, Stanku Jakucu. Također u lipnju, nekoliko članova našeg DVD-a sudjelovalo je najprije u pripremi i čišćenju poligona a zatim i u združenoj

vatrogasnoj vježbi vatrogasnih postrojbi zapadnog djela PGŽ. Vježba je organizirana u svrhu provjere spremnosti vatrogasnih postrojbi, ali i u cilju promicanja bivše vojarne u Šapjanama koja je dodijeljena VZ PGŽ u svrhu formiranja vatrogasnog poligona i vježbališta za šire regionalno područje. U vježbi su sudjelovale JVP Grada Opatije i JVP Grada Rijeke, te dobrovoljne postrojbe iz VZ Liburnije i "prstena" Grada Rijeke. Postrojbama Primorsko-goranske županije priključile su se i postrojbe iz VZ Istarske županije, kako je to i predviđeno Operativnim planom za velike intervencije na ovom području. U vježbu se uključio i helikopter HV-a. Isto tako, s DVD-om Rab 22.07.2009. održana je združena pokazna vatrogasna vježba gašenja požara s mora i kopna na području Kalifronta kojoj su nazočili i članovi francuskih vatrogasnih postrojbi. Tijekom srpnja i kolovoza (od 01.07. - 08.09.) svakodnevno je bilo organizirano noćno dežurstvo u prostorijama DVD-a, a u suradnji s Općinom organizirana je motriteljsko - dojavna služba s jednim djelatnikom. Imali smo ukupno 3 intervencije na požarima otvorenog tipa, jednu akciju spašavanja, te niz

drugih intervencija na zahtjev Općine Lopar, Lopar Vrutka d.o.o., MUP-a, raznih udruga...

31.08.2009. petorica članova DVD-a Lopar u Vodicama je nazočilo mimohodu sjećanja na tragično stradale vatrogasce u kornatskoj tragediji. Za napomenuti je da je za članove operative organizirano cijepljenje u tri ciklusa protiv hepatitisa B, a tijekom listopada također i liječnički pregled koji je uvjet za članstvo u operativnom dijelu društva. Prijateljski odnosi održavaju se s više DVD-a pa su tako naši vatrogasci nazočili skupštinama u Botincu i Novom Vinodolskom, a 27.09. članovi Upravnog odbora brodom "Jura" posjetili su Novi Vinodolski. Isto tako, od 22.-25. listopada organiziran je tradicionalni vatrogasni izlet, ovaj put u Dubrovnik, Međugorje i Mostar, a do kraja godine slijedi još tradicionalno druženje uz turir u briškuli i trešeti, 26.12. (na "Ivanju").

Svim članovima DVD-a Lopar, svim žiteljima Lopara i svim ljudima dobre volje želimo sretnu i uspješnu Novu 2010. godinu.*

Za DVD Lopar

Marin Mušćo i Predrag Andreškić

Društvo športske rekreacije Lopar

DŠR Lopar je povodom Dana Općine i blagdana Male Gospe, organiziralo malonogometni turnir na umjetnoj travi.

Fond nagrada je iznosio 14 000 kn i to za osvojeno 1. mjesto 8 000 kn, 2. = 4 000 kn i 3. = 2 000 kn. Uz to se birao najbolji strijelac, vratar i igrač turnira.

Sudjelovalo je osam malonogometnih klubova raspoređenih u dvije skupine od kojih su prvoplasirani i drugoplasirani klubovi osigurali polufinalne utakmice.

A	B
San Marino	Lavanda
Miš Maš	Hajduk
Kolan	Lopar
Istravino	Nevera

1. POLUFINALE;

SAN MARINO - HAJDUK 7 : 3

2. POLUFINALE;

LAVANDA - MIŠ MAŠ 3 : 2

UTAKMICA ZA 3. MJESTO;
HAJDUK - MIŠ MAŠ 5 : 4
(2 : 2)

UTAKMICA ZA 1. MJESTO;
LAVANDA - SAN MARINO
3 : 2 (1 : 1)

Susreti za treće i prvo mjesto odlučeni su boljim izvođenjem kaznenih udaraca. U finalnom je ogledu sudjelovala nekolicina reprezentativaca Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Utakmica je obilovala lijepim akcijama, driblinzima, što je začinjeno i napetošću do samog

kraja ogleda. Nakon susreta podijeljeni su trofeji, te nagrade za najbolje pojedince turnira: najbolji strijelac - Muamer Oručević, vratar - Vlado Faflja, te najbolji pojedinac turnira Ramiz Ramić. Sve utakmice besprijekorno je sudio sudački par iz Rijeke: Tihomir Tomić i Siniša Boca.

BICIKLIJADA 09 - u organizaciji udruge Fitnes Aero održana je 15.11.2009.*

Za DŠR Lopar
Igor Tomičić, tajnik

FITNES AERO

Hit sezone - odbojka na pijesku

Sportska udruga FITNES AERO organizirala je 25.08. turnir amaterske odbojke na plaži. Idealno mjesto za održavanje turnira bila je naša predivna plaža Livačina. Odaziv od strane turista kao i od strane naše domaće mladeži bio je zaista velik. Imali smo neki ograničeni broj ljudi koji smo mogli prihvatiti jer turnir je trajao duboko u noć uz puno natjecatelja, navijača i muzike. Skupilo se mnoštvo loparske mladosti kao i zainteresiranih turista te mladih dečki iz susjedne nam Supetarske Drage i grada Raba. Trinaest ekipa natjecalo se za prva tri mjesta i vrijedne nagrade. Tako smo imali priliku pokazati turistima kako godišnji odmor mogu provesti kod nas u dobroj sportskoj atmosferi uz puno zabave.

Prvo mjesto pripalo je njemačkim turistima koji su osvojili lijepe nagrade i podijelili svoju sreću i zadovoljstvo sa svima prisutnima. Drugo mjesto pripalo je našim loparskim dečkima Nikoli Pećarini i Silviju Vedriću koji su pokazali sjajno umijeće u odbojci na pijesku. Završno, treće mjesto pripalo je mađarskim turistima koji su se također hrabro borili da pokupe jednu od predviđenih nagrada. Na samom su kraju svi sudionici turnira dobili diplome za sudjelovanje, a svi prisutni imali su priliku kušati loparske fritice koje

su jednim malim dijelom zasladile ovaj sportski događaj bitan za naš turizam i naše mjesto. Glazba, druženje i ples potrajali su do kasno u noć i dokazali kako je, uz naše predivno more, gostoljubive ljude i puno dobre volje, ovaj sportski događaj pun pogodak svih nas koji smo ga osmislili i podržali.

Ovom prilikom zahvaljujem se sponzorima koji su nagradili sve ove ljude i potaknuli ih da se i sljedeće godine nađu na našoj predivnoj plaži. Također, veliko hvala i našem načelniku, gosp. Alenu Andreškiću, što nam je uvelike pomogao u realizaciji naše ideje te nam ustupio osoblje *Sunset beach bara* koje je vrijedno odradilo svoj posao za nas. Zahvaljujem se i našem članu Udruge, Jošku Matahliji, koji je velik dio posla odradio za dobrobit Udruge. Na kraju, hvala svima koji su nam ikako pomogli i podržali nas u tome. Ovakve sportske aktivnosti zaista su dobrodošle jer nas promoviraju u turizmu i daju nam zapravo volju za još većim pothvatima. Iz osobnog razgovora s turistima koji su noć odbojke došli samo pogledati, shvatila sam i cilj. Zato završavam ovaj tekst jednostavnom rečenicom: VIDIMO SE LJUDI MOJI I DOGODINE S JOŠ JAČIM TIMOM LJUDI KOJI ĆE PODIGNUTI NAŠ LOPAR STEPENICU VIŠE. *

**Predsjednica Udruge FITNES
AERO:
Dalija Škapul**

DJEČJI VRTIĆ PAHULJICA

Odgojiti sretno dijete naš je cilj

Što nama odgajateljima najviše probudi toplinu u srcima? Zasigurno je to dječji osmijeh! Taj osmijeh je glazba za naše uši i puni naš loparski vrtić srećom i veseljem, a to možemo postići jedino upornošću, suradnjom s roditeljima, te kroz igru, svakodnevnom usvajanjem novih znanja, pjevanjem, likovnim stvaranjem, posjetom različitih mjesta kao i ugošćivanjem raznih počasnih gošći u našem vrtiću.

Otrpatili smo najtoplije godišnje doba, mahnuli lastavicama i dočekali šuštanje lišća, počeli brojiti kapljice kiše na prozorima našeg vrtića i radovati se još uvijek ponekom toplom danu, kada nas sunašce još ponekad slabašno pomiluje po licu. Jesen nam je pokucala, a kada smo otvorili vrata, uletjela je s vihorom vjetrova i smjestila se u kutak našeg vrtića. Na tom mjestu našli su se orasi, kesteni, dunje, jabuke, lješnjaci...i puno, puno lišća obojanih jesenskim bojama. Napravili smo i maskotu kojoj su djeca nadjenula ime Jesenko.

S obzirom da naši mještani sve intenzivnije odlaze na ribarenje, jednog rujanskog, sunčanog jutra ugostili smo u našem vrtiću ribara Antu Paparića - Bana. Sa sobom je donio ribički alat kao što su: udice, šuštavice, rak, osti, mreže, palingar, i slike svojih najvećih ulova. Djeca

su bila oduševljena njegovim ribarskim pričama, a potrudio se i potanko im objasniti za što sve to služi. Ona su njemu također prepričavala svoja iskustva s morem i ribama. Za kraj druženja djeca su ribaru naslikala ribe, te mu otpjevala pjesmicu "Hej ribo, ribice".

Nismo željeli propustiti ni ostale sunčane dane, tako da smo prihvatili poziv kapetana Grge i otišli na vožnju glassboatom "San Marino" gdje su djeca neposrednim promatranjem morskog dna mogla potpunije doživjeti život u moru. Djeca su bila jako sretna tim malim izletom, a u pratnji su nam bili i pojedini roditelji.

U želji da djeci omogućimo da što ljepše obilježe Dan olimpijade i da se druže s djecom iz odgojnih skupina: "Mravi", "Pčelice", "Leptirići", "Krijesnice", "Bubamare", "Pužići" i "Ježići" iz Dječjeg vrtića "Pahuljica" Rab, odlučili smo zajedno posjetiti "Kajak klub" Rab. Tamo su nas toplo i ugodno ugostili trener kluba i djevojke koje voze kajak. Najprije smo razgledavali kajake, a zatim smo pošli u obilazak kluba gdje smo vidjeli njihovu teretanu te sobu u kojoj su izloženi svi pehari i priznanja koja su osvojili na raznovrsnim natjecanjima.

Djeci su se sviđjeli kajaci, pa tko zna - možda jednog dana netko od njih bude član tog kluba..

Povodom Dana Sv. Mihovila – zaštitnika policije, u našem su naš vrtiću posjetili policajci Duje i Dejan koji su djecu upoznali s raznim pravilima kojih se trebaju

pridrživati dok hodaju.

po cesti ili preko ceste. Družili su se s nama, pokazali nam lisice, palicu koju koriste za zaustavljanje automobila, a djeca su im zauzvrat nacrtala sliku policajca. Zatim smo u suradnji s roditeljima i načelnikom policije, gospodinom Frankom Fabom koji nas je ondje i dočeka, posjetili policijsku postaju Rab. Načelnik Fabo nas je odveo u razgledavanje zgrade. Djeca su radoznalo zavirila u svaki njezin kutak pa smo tako bili u policijskoj dvorani za vježbanje, učionici, a istovremeno su postavljala bezbroj pitanja o zločinima, zatvoru i sl. Kao što je bilo i očekivano, najviše ih je oduševio pritvor. Za kraj smo od načelnika dobili knjižice "Bonton" za vozače koje su djeca dala svojim roditeljima.

Mjesec listopad započeli smo pjevanjem vesele pjesmice "Mlinar Mišo":

Mlin na vodi pjesmu pjeva

Klipi, klipi, klipi, klap.

Mali Mišo mlinar pravi

Brašno melje noć i dan.

Hitro melji, Mišo reče

Klipi, klipi, klipi, klap.

Mamica će kolač peći

Mekan, sladak, ukusan.

Od 12. - 16. listopada obilježavali smo Dane kruha. Imali smo pune ruke posla; djeca su raznim tehnikama kao što su tempere, akvarel, kolaž, slano tijesto, olovka i sl., oslikavala, crtala i modelirala kruh i krušne proizvode. Organizirali smo radionicu, a ujedno i druženje s našim roditeljima, na kojoj smo od raznovrsnih sjemenki, kukuruza, pšenice, zelenčiča, graha, leće, izrađivali slike s jesenskim motivima. Da smo i mali pekari dokazali smo u pekari "Lopar" gdje su nas dočekali s puno veselja. Djeca su zajedno s pekarom Luigiem izrađivala svoja peciva koja smo, nakon što su se ispekla, svi zajedno isprobali

i pojeli. U veliki znak zahvalnosti na gostoprimstvu, pečivima i suhim kolačima, pekari "Lopar" poklonili smo mapu s dječjim radovima, a djeca su im otpjevala i svoju veselu pjesmicu "Mlinar Mišo".

Izmamili smo osmijehe na lica naše djece veselim igrokazom "Vesela Užina", a u suradnji s direktorom TZO Lopar, gospodinom Marinom Mušćom, u prostoru Turističke zajednice postavili smo izložbu. Tamo su se mogli vidjeti razni dječji crteži i slike, modeli životinjica koje su djeca izrađivala od kestena i čačkalica, te krušni proizvodi koje su djeca izrađivala zajedno sa svojim roditeljima, a koje je blagoslovio naš župnik Frane Brozić.

Ni Svjetski dan jabuka nije ostao nezabilježen. Izrađivali smo stabla jabuka, crteže, djeca su samostalno rezala jabuke i zajedno s našom kuharicom Ivanom Stolčić skuhalo ukusan i sladak kompot. A usvojili smo i novu pjesmicu "Jabučice rumena":

Jabučice rumena na visokoj grani

Hajde, hajde jabuko ti na zemlju padni.

Ti visoko, mala ja, al to nije šala

Kad zapuše vjetrovi blag ja bih te ubrala.

Da djeca ne misle samo na svoju igru i da su im srca puna ljubavi, dokazali smo tako što smo u suradnji s Crvenim križom darovali starije i nemoćne osobe jabukama i kolačima.

31. listopada obilježili smo Dan štednje čitanjem priče "Živjela štednja", a djeca su oslikala svoje kasice iz mašte. Tog dana smo obilježili i Noć vještica, pa smo iz bundeva napravili strašila i izložila ih u naš jesenski kutić.

Sve ove aktivnosti održavale su se kroz igru, jer samo tako djeca izražavaju ono što su usvojila o sebi i svijetu oko sebe, naravno uz iskrene i tople osmijehe na svojim licima.

Zato se, uz suradnju naših roditelja, moramo još više truditi kako bi odgojili sretno dijete jer upravo je to naš vrlo važan cilj!

Pripremile:

Ravnateljica: Zdenka Pećarina

**Odgojiteljice Dječjeg vrtića
"Pahuljica" Lopar: Barbara
Matahlija i Jelena Pavlović**

Rimska keramičarska peć Podšilo

U lipnju 2009. po nalogu Općine Lopar izvršeni su istraživački radovi na rimskoj keramičarskoj peći otkrivenoj u uvali Podšilo.

Iskapanje je vršio Institut za arheologiju iz Zagreba pod vodstvom arheologinje Goranke Lipovac.

Peć je dokaz da se u srednjem vijeku na tom području povremeno zadržavala i obitavala skupina ljudi koji su imali i svoje nastambe (Beli grad) a keramičarskom peći su se služili kako bi pekli keramiku za amfore i sl. te je morskim putem distribuirali.

Peć je u prvoj fazi temeljito istražena, zatim je konzervirana, a u slijedećoj fazi, ukoliko se stvore svi preduvjeti, trebala bi biti rekonstruirana (dovedena u prvobitno stanje), te kao takva biti prezentirana turistima šetačima u izvornom okruženju.*

Marin Mušćo

ZANIMLJIVOSTI IZ LOPARSKE POVIJESTI

PRIČA FRANE PERIĆ rođ. 06.07.1925.:

"Jednostavno nisam mogao, a da ne ispričam ovo za Loparsku Besedu i podjelim sa Vama događaj iz 1953. godine, a za kojeg jamčim da je u potpunosti istinit.

Radi se o usluzi koju sam napravio putnicima koji su trebali putovati za Rijeku brodom Jadrolije (ime broda je bilo Starigrad). Brod je putovao iz Raba, preko Jablanca, Lopara (južna strana-Lukovac), pa dalje Starigrad (pod Velebit), Klada, Lukovo, Jurjevo, Senj, sve do Rijeke.

Ja sam u to vrijeme vozio putnike svojom barkom na brod za Rijeku. Budući da taj puta brod nije mogao pristati kod Lukovca zbog bure, mene je Bartul Pičuljan (sada

pokojni), koji je tada prodavao karte na Črniki, zamolio da li bih ja sa brodom Ribarske zadruge Lukovac otpeljao 33 ljudi koji su kupili kartu za Rijeku. Iako sam ja tada bio zadužen za taj zadružni brod, odgovorio sam da to ne mogu odraditi sam. Uto se tu našao Frane Paparić Banov (sada pokojni) i on je pristao ići sa mnom.

Ukrkali smo sva 33 putnika za Rijeku i bez problema stigli do Glavotoka na Krku. Tu smo napravili stanku od sat vremena kako bi neki putnici mogli izaći van, te potom krenuli za Rijeku i stigli onamo prije broda koji nije pristao kod otočića Lukovca."

ROĐENI, KRŠTENI, VJENČANI I UMRLI U LOPARU U 2009.:

POPIS DJECE OPĆINE LOPAR ROĐENE 2009.G.

1. Rukavina Lana, r. 23.01.2009. (Davor i Silvija) Lopar 136,
2. Ivanić Dorotea, r. 24.03.2009. (Mladen i Magdalena) Lopar 307,
3. Paparić Paulina, r. 04.04.2009. (Damir i Emanuela) Lopar 373,
4. Pirić Luna, r. 29.04.2009. (David i Maja) Lopar 259,
5. Matahlija Lovro, r. 18.05.2009. (Davor i Julija) Lopar 278,
6. Franelić Leona, r. 25.05.2009. (Branko i Renata) Lopar 543,
7. Škarić Ante, r. 01.07.2009. (Jasmin i Simona) Lopar 37A,
8. Paparić Fran, r. 04.08.2009. (Vlado i Estera) Lopar 559,
9. Andreškić Tia, r. 04.10.2009. (Oliver i Vlatka) Lopar 576.
10. Luka Ivče rođen 01.12.2009. (Danijela i Nenad) Lopar 39 B

KRŠTENI:

1. Paulina Paparić (r. 04.04.2009., kći Emanuele i Damira Paparić)

2. Dorotea Ivanić (r. 24.03.2009., kći Magdalene Pećarina i Mladena Ivanić)

3. Tijana Pećarina (r. 03.09.2007. kći Kristine i Roberta Pećarina)

4. Andro Matahlija (r. 06.11.2008. sin Zane i Vedrana Matalija)

5. Leona Franelić (r. 25.05.2009. kći Renate i Branka Franelić)

6. Fran Antun Paparić (r. 04.08.2009. sin Estere i Vlada Paparić)

7. Luna Mihaela Pirić (r. 29.04.2009. kći Maje i Davida Pirić)

VJENČANI:

Liridona Ljekaj i Ivica Perić (vjenčani 10.10.2009.)

UMRLI:

1. Anica Mare Tomičić r. 11.03.1921. umrla 15.01.2009.
2. Mande Kate Petrinić r. 05.04.1926. umrla 22.01.2009.
3. Franjo Matalija r. 15.07.1941. umro 20.02.2009.
4. Dušan Pirić r. 14.06.1935. umro 24.02.2009.
5. Luce Krmpotić r. 14.03.1933. umrla 11.03.2009.
6. Frane Šime Pećarina r. 02.11.1919. umro 16.04.2009.
7. Marija Belić r. 04.07.1940. umrla 21.05.2009.
8. Ivan Urelić r. 10.01.1940. umro 07.06.2009.
9. Antun Petrinić r. 12.06.1966. umro 14.06.2009.
10. Zora Stolčić r. 17.12.1923. umrla 02.07.2009.
11. Josip Matahlija r. 04.02.1930. umro 20.07.2009.
12. Anica Antica Jerić r. 01.04.1924. umrla 12.09.2009.
13. Antun Marušić r. 31.07.1949. umro 18.11.2009.

Izdavač
Općina Lopar
Za izdavača
Alen Andreškić
Glavni urednik
Marin Mušćo

IMPRESSUM
Grafička obrada
Emanuel Pirić
Mario Gabrić
Lektorirala
Sandra Paparić

Tisak
Grafički zavod Hrvatske
Naklada
800
Izdavanje
prosinae 2009.